

DONES AL JAZZ:

LES DONES DEL JAZZ HAN CONTRIBUÏT AL LLARG DE LES DIVERSES ÈPOQUES DE LA HISTÒRIA DEL JAZZ, TANT COM A INTÈRPRETS COM A COMPOSITORES, I BANDLEADERS. MENTRE QUE DONES COM BILLIE HOLIDAY I ELLA FITZGERALD EREN FAMOSES PEL SEU CANT, LA RESTA DE MÚSICS DONES HAN ACONSEGUIT MOLT MENYS RECONeixEMENT PER LES SEVES CONTRIBUCIONS COM A COMPOSITORES, DIRECTORES D'ORQUESTRA I INTÈRPRETS INSTRUMENTALS.

CONTEXT CULTURAL:

AMB EL VOT FEMENÍ EN PLE APOGEU (1920) I EL DESENVOLUPAMENT DE LA PERSONALITAT ALLIBERADA DE LES FLAPPERS, LES DONES VAN COMENÇAR A FER UNA DECLARACIÓ DINS DE LA SOCIETAT. A L'"ERA DEL JAZZ", LES DONES VAN PARTICIPAR MÉS EN ELS TREBALLS ANTERIORMENT DUTS A TERME PER HOMES DESPRÉS DE LA FI DE LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL, DONANT-LOS MÉS INDEPENDÈNCIA. TENIEN MÉS OPCIONS EN TERMES DE VIDA SOCIAL I ENTRETENIMENT. IDEES COM LA IGUALTAT I LA SEXUALITAT MÉS LLIURE VAN COMENÇAR A DIFONDRE'S I LES DONES VAN ASSUMIR NOUS PAPERS. LA DÈCADA DE 1920 VA APARÈIXER MOLTES DONES MÚSIQUES FAMOSES, INCLOSA LA CANTANT DE BLUES AFROAMERICANA BESSIE SMITH (1894-1937), QUE VA INSPIRAR CANTANTS D'ÈPOQUES POSTERiors, INCLOSES BILLIE HOLIDAY (1915-1959) I JANIS JOPLIN (1943-1970). EN ELS ANYS VINT, LES DONES QUE CANTAVEN MÚSICA JAZZ NO EREN HABITUALS, PERÒ LES DONES QUE TOCAVEN INSTRUMENTS DE MÚSICA DE JAZZ EREN ENCARA MENYS HABITUALS. MARY LOU WILLIAMS, CONEGUDA PEL SEU TALENT EN EL PIANO, ES CONSIDERA UNA DE LES MARES DEL JAZZ.

LOVIE AUSTIN (1887-1972) FOU UNA PIANISTA I DIRECTORA DE BANDA. LA PIANISTA LILLIAN HARDIN (1898-1971) VA SER ORIGINALMENT MEMBRE DE LA BANDA DE KING OLIVER AMB LOUIS ARMSTRONG I VA PASSAR A TOCAR EL PIANO A LA BANDA D'ARMSTRONG L'HOT FIVE I DESPRÉS EL SEU SEGÜENT GRUP, ELS HOT SEVEN.

VALAIDA SNOW (1904-1956) ES VA FER TAN FAMOSA COM A TROMPETISTA QUE VA SER CONEGUDA COM "LITTLE LOUIS".

NO VA SER FINS A LA DÈCADA DE 1930 I 1940 QUE MOLTES DONES CANTANTS DE JAZZ COM BILLIE HOLIDAY VAN SER RECONEGUDES COM ARTISTES D'ÈXIT EN EL MÓN DE LA MÚSICA. AQUESTES DONES VAN SER PERSISTENTS A L'HORA DE DONAR A CO-NÈIXER ELS SEUS NOMS A LA INDÚSTRIA MUSICAL I VAN DIRIGIR EL CAMÍ PER A MOLTES MÉS ARTISTES.

MENTRE QUE LA COMPOSICIÓ DE CANÇONS DE JAZZ HA ESTAT DURANT MOLT TEMPS UN CAMP DOMINAT PER HOMES, HI HA HAGUT ALGUNES COMPOSITORES NOTABLES DE JAZZ DE DONES. IRENE HIGGINBOTHAM (1918-1988) VA ESCRIURE GAIREBÉ 50 CANÇONS, LA SEVA MÉS CONEGUDA ÉS "GOOD MORNING HEARTACHE". ANN RONELL (1905-1993) ÉS CONEGUDA PER LA CANÇÓ "WILLOW WEEP FOR ME" I EL TEMA DE DISNEY "WHO'S AFRAID OF THE BIG BAD WOLF". DOROTHY FIELDS (1905-1974) VA ESCRIURE LA LLETRA DE MÉS DE 400 CANÇONS, ALGUNES DE LES QUALS VAN SER INTERPRETADES PER DUKE ELLINGTON. ELLA VA CO-ESCRIURE "THE WAY YOU LOOK TONIGHT" AMB JEROME KERN, QUE VA GUANYAR L'OSCAR DE 1936 A LA MILLOR CANÇÓ. VA CO-ESCRIURE DIVERSOS ESTÀNDARDS DE JAZZ AMB JIMMY MCHUGH, COM "EXACTLY LIKE YOU". "ON THE SUNNY SIDE OF THE STREET" I "I'TT GIVE ANYTHING BUT LOVE, BABY".

LA CANÇÓ MÉS FAMOSA DE LIL HARDIN ARMSTRONG, "STRUTTIN' WITH SOME BARBECUE", S'HA ENREGISTRAT 500 VEGADES. LES SEVES ALTRES CANÇONS NOTABLES SÓN "DOIN 'THE SUZIE Q", "JUST FOR A THRILL" I "BAD BOY". MENTRE QUE BILLIE HOLIDAY ÉS MÉS CONEGUDA COM A CANTANT, VA CO-ESCRIURE "GOD BLESS THE CHILD" I "DON'T EXPLAIN" AMB ARTHUR HERZOG, JR. I ELLA VA ESCRIURE LA CANÇÓ DE BLUES "FINE AND MELLOW".

HISTÒRICAMENT, LA MAJORIA DE DONES CONEGUDES INTÈRPRETS EN JAZZ HAN ESTAT CANTANTS, ENTRE ELLES ELLA FITZGERALD (1917-1996), BILLIE HOLIDAY, BABY

ESTHER, CARMEN McRAE (1920-1994), DINAH WASHINGTON (1924-1963), SARAH VAUGHAN (1924-1990), BETTY CARTER (1929-1998), ANITA O'DAY (1919-2006), ABBEY LINCOLN (1930-2010), NANCY WILSON (1937-2018), DIANE SCHUUR (NASCUDA EL 1953), DIANA KRALL (NASCUDA EL 1964), I GRETCHEN PARLATO (NASCUDA EL 1976). TOT I AIXÒ, HI HA MOLTES INTÈPRETS INSTRUMENTALS NOTABLES. EN ALGUNS CASOS, AQUESTES MÚSICS TAMBÉ SÓN COMPOSITORES I BAND-LEADERS:

DOROTHY ASHBY (ARPA, COMPOSITORA I BANDLEADER)

LOVIE AUSTIN (PIANO I BANDLEADER)

SWEET EMMA BARRETT (PIANO)

SHIRLEY HORN (PIANO)

MARY OSBORNE (GUITARRA I BANDLEADER)

BILLIE PIERCE (PIANO)

TERRY POLLARD (PIANO, VIBRÀFON I BANDLEADER)

MARY LOU WILLIAMS (PIANO)

TAMBÉ HI HA HAGUT BANDES DE JAZZ COMPOSTES UNICAMENT PER DONES, COM ARA THE INTERNATIONAL SWEETHEARTS OF RHYTHM.

FACTORS QUE HAN CONTRIBUIT A UNA MENOR PARTICIPACIÓ I RECONeixEMENT:

SEGONS JESSICA DUCHEN, ESCRIPTORA DE MÚSICA PER A THE INDEPENDENT DE LONDRES, ELS MÚSICS DONES SÓN "MASSA SOVINT JUTJATS PER LES SEVES APARICIONS, MÉS QUE PEL SEU TALENT", I SÓN PRESIONADES "PERQUÈ ES VEGIN SEXY EN ESCENA I A LES FOTOS."

SEGONS L'EDITORIA DE LA BBC RADIO 3, EDWINA WOLSTENCROFT, LA INDÚSTRIA MUSICAL ESTÀ OBERTA A TENIR DONES EN FUNCIONS D'INTERPRETACIÓ O ENTRETENIMENT, PERÒ ÉS MOLT MENYS PROBABLE QUE LES DONES TINGUIN CÀRRECS D'AUTORITAT, COM ARA LIDERAR UNA BANDA O FORMAR PART DEL GRUP DE PERSONES QUE DIRIGEIXEN I GESTIONEN EL PROCÉS DE GRAVACIÓ.

"NOMÉS ALGUNES DE LES MOLTES DONES [COMPOSITORES] A AMÈRICA VAN PUBLICAR I ESCOLTAR LA SEVA MÚSICA DURANT FINALS DEL SEGLE XIX I PRINCIPIS DEL XX."

LES DONES" VAN LLUITAR PER ESCRIURE I PUBLICAR MÚSICA AL MÓN MASCULÍ DEL TIN PAN ALLEY DEL SEGLE XX. ABANS DE 1900 I FINS I TOT DESPRÉS DE 1900, S'ESPERAVA QUE "LES DONES REALITZESSIN MÚSICA, NO FESSIN MÚSICA."

EL 1880, EL CRÍTIC DE MÚSICA DE CHICAGO, GEORGE P. UPTON, VA ESCRIURE WOMEN IN MUSIC, ON VA ARGUMENTAR QUE "LES DONES MANCAVEN DE LA CREATIVITAT INNATA PER COMPODRE BONA MÚSICA" A CAUSA D'UNA BIOLÒGICA PREDISPOSICIÓ.

MÉS TARD, ES VA ACCEPTAR QUE LES DONES TINDRIEN UN PAPER EN L'EDUCACIÓ MUSICAL I ES VAN IMPLICAR EN AQUEST CAMP FINS A UN PUNT QUE LES DONES VAN DOMINAR L'EDUCACIÓ MUSICAL DURANT LA DARRERA MEITAT DEL SEGLE XIX I FINS A LA FI DE SEGLE XX.

A MITJAN SEGLE XIX, VAN APARÈIXER CANTAUTORES FEMENINES NOTABLES, ENTRE LES QUALS HI TROBAM FAUSTINA HASSE HODGES, SUSAN PARKHURST, AUGUSTA BROWNE I MARION DIX SULLIVAN. CAP AL 1900, HI HAVIA MOLTES MÉS COMPOSITORES DE DONES, PERÒ "MOLTES ENCARA ES VAN VEURE OBLIGADES A UTILITZAR PSEUDÒNIMS O INICIALS" PER OCULTAR EL FET QUE EREN DONES.

NO OBSTANT AIXÒ, EN ELS DARRERS TEMPS, LES DONES HAN UTILITZAT LA MÚSICA JAZZ COM A CREACIÓ DE MOVIMENTS I CONSCIÈNCIA DEL SEXISME I LA MISOGÍNIA DINS DE LA INDÚSTRIA DEL JAZZ. UN GRUP DE DONES ANOMENAT "WE HAVE A VOICE COLLECTIVE" TÉ COM A OBJECTIU APORTAR ATENCIÓ I ESTIMA PER A LES DONES ASSOCIADAES A LA MÚSICA DE JAZZ PASSAT I PRESENT.

INTERNATIONAL SWEETHEARTS OF RHYTHM:

LA INTERNATIONAL SWEETHEARTS OF RHYTHM VA SER LA PRIMERA BANDA INTEGRADA PER DONES ALS ESTATS UNITS.

THE SWEETHEARTS VA COMENÇAR A PINEY WOODS, MISS., EL 1937. LAWRENCE JONES HI HAVIA FUNDAT UNA ESCOLA PROFESSIONAL PRINCIPALMENT PER A JOVES I ADOLESCENTS NEGRES I VA VOLER RECAPTAR DINERS FORMANT UNA BANDA DE SWING D'ESTUDIANTS. MEMBRES DE DIFERENTS RACES, INCLOSES LES LLATINES, ASIÀTIQUES, CAUCÀSIQUES, NEGRES, ÍNDIES I PORTO-RIQUENQUES, VAN DOTAR A LA BANDA D'UN SABOR "INTERNACIONAL" I ES VAN FER DIR INTERNATIONAL SWEETHEARTS OF RHYTHM.

TOT I SER CONEGUDA SOBRETOT PEL PÚBLIC NEGRE, LA BANDA VA AUGMENTAR RÀPIDAMENT EN POPULARITAT TOCANT A TEATRES COM L'APOLLO A HARLEM I EL TEATRE HOWARD DE WASHINGTON, D'ESTABLINT UN NOU RÈCORD DE TAQUILLA EL 1941.

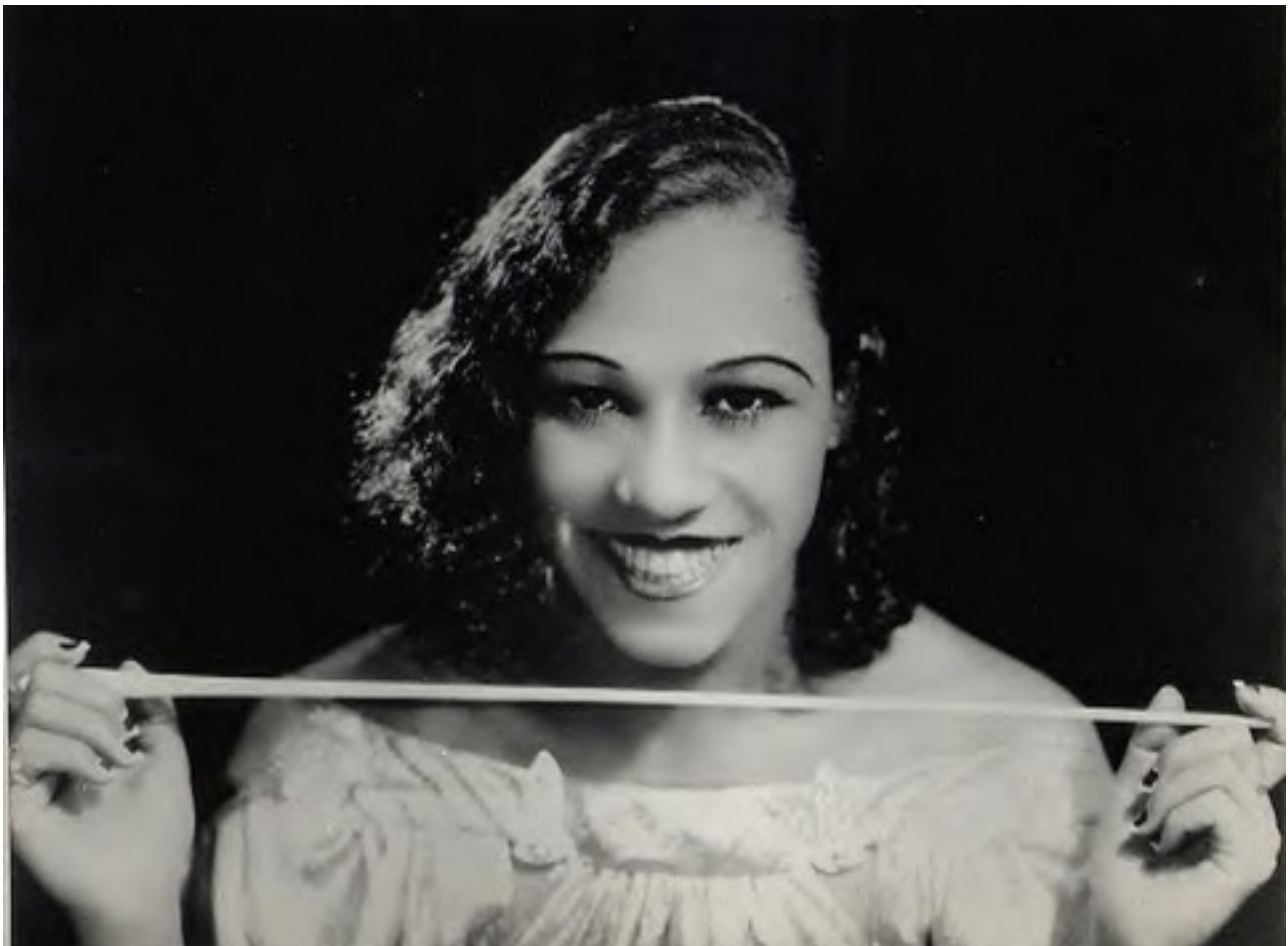

LES COSES NO SEMPRE VAN SER MERAVELLOSES PER A LA BANDA, SOBRETOT QUAN VIATJAVEN PEL SUD, ON ESTAVA VIGENT LA LLEI JIM CROW. LA LLEI OBLIGAVA LA BANDA A DORMIR I MENJAR AL SEU AUTOBÚS A CAUSA DE LES LLEIS DE SEGREGACIÓ QUE ELS IMPEDIA UTILITZAR RESTAURANTS I HOTELS (ENTRE MOLTES ALTRES QÜESTIONS PLANTEJADES PER AQUESTA LLEI).

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=WcZP3PYHT20](https://www.youtube.com/watch?v=WcZP3PYHT20)

BLANCHE CALLOWAY:

VA SER LA PRIMERA DONA QUE VA DIRIGIR UNA ORQUESTRA TOT MASCULINA. EL SEU ESTIL INTERPRETATIU TAMBÉ VA INFLUIR EN EL GERMÀ PETIT CABELL "CAB" CALLOWAY. VA ASSOLIR L'ÈXIT PEL SEU COMPTE DESPRÉS QUE LA SEVA GERMANALI OBRÍS CAMÍ. EL NOM DE LA SEVA BANDA ERA "BLANCHE CALLOWAY AND HER JOY BOYS".

BESSIE SMITH:

BESSIE SMITH, CONEGUDA COM LA "EMPERADRIU DEL BLUES", VA SER LA CANTANT DE BLUES MÉS POPULAR DELS ANYS 20 I 30 I LA MÉS INFLUENT EN ELS CANTANTS QUE LA VAN SEGUIR.

BESSIE SMITH COMBINAVA UN INUSUAL SENTIT DEL RITME AMB UNA EXTREMA SENSIBILITAT PER AL TO I LA DICCIÓ CORRECTES, TRET QUE LI VA PERMETRE ARRIBAR A UNA AUDIÈNCIA MOLT ÀMPLIA. LA SEVA FORMA D'ARTICULAR NOTES I PARAULES, EMPRANT GRAN VARIETAT D'ENFOCAMENTS RÍTMICS I TONALS, APORTAVA A LES SEVES INTERPRETACIONS UNA GRAN ELEGÀNCIA I CERTA APARENÇA D'IMPROVISACIÓ.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=5B03F_9HLKQ](https://www.youtube.com/watch?v=5B03F_9HLKQ)

BERYL BOOKER

PIANISTA.

NASCUDA A FILADÈLFIA, VA TOCAR AMB EL TRIO DE SLAM STEWART EL 1946 FINS A 1951. TAMBÉ VA ACOMPANYAR A DINAH WASHINGTON. EL 1951 VA FORMAR PART DE L'AUSTIN POWELL QUINTET, QUE VA ENREGISTRAR UN SENZILL DECCA TITULAT "ALL THIS CAN'T BE TRUE" ABANS DE DISSOLDRE'S. S'HAN CONSERVAT TAMBÉ ELS ENREGISTRAMENTS AMB EL GRUP DE MILES DAVIS. EL 1953, VA FORMAR EL SEU PROPI TRIO AMB BONNIE WETZEL I ELAINE LEIGHTON. AQUEST GRUP VA RECÓRRER EUROPA EL 1954 EN EL MARC D'UN PROGRAMA TITULAT "JAZZ CLUB USA", QUE VA COMPTAR AMB BILLIE HOLIDAY. DESPRÉS D'UNA ALTRA ETAPA AMB DINAH WASHINGTON EL 1959, VA CAURE EN L'OBLIT. EN LA DÈCADA DE 1970 VA CONTINUAR TOCANT I ENREGISTRANT AMB GRUPS REDUÏTS.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=HrFKZOIHEDW](https://www.youtube.com/watch?v=HrFKZOIHEDW) (EN AQUEST VIDEO PODEM VEURE AL LEON JAMES, A SLAM STEWARD ENTRE ALTRES) MIN.6.21

NELLIE LUTCHER:

NELLIE ROSE LUTCHER (15 D'OCTUBRE DE 1912 - 8 DE JUNY DE 2007) [1] VA SER UNA CANTANT I PIANISTA AFROAMERICANA DE R&B I JAZZ, QUE VA GUANYAR PROTAGONISME A FINALS DELS ANYS QUARANTA I PRINCIPIS DELS ANYS CINQUANTA. LUTCHER ERA MOLT RECONeixIBLE PER LA SEVA DICCIÓ I LA SEVA PRONUNCIACIÓ EXAGERADA I FOU UNA GRAN INSPIRACIÓ PER NINA SIMONE ENTRE D'ALTRES.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=SMO2YKI6ROc](https://www.youtube.com/watch?v=SMO2YKI6ROc)

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=e-F8HTkQRKE](https://www.youtube.com/watch?v=e-F8HTkQRKE) MIN.10.35

VALAIDA SNOW

VA CRIAR-SE A LA CARRETERA AMB UNA FAMÍLIA QUE DIRIGIA UNA EMPRESA D'ESPECTACLES. AMB 15 ANYS JA SABIA TOCAR EL VIOLONCEL, EL CONTRABAIX, EL BANJO, EL VIOLÍ, LA MANDOLINA, L'ARPA, L'ACORDIÓ, EL CLARINET, EL SAXO I LA TROMPETA A MÉS DE CANTAR I BALLAR.

DESPRÉS DE CENTRAR-SE EN LA TROMPETA ES VA FER FAMOSA RÀPIDAMENT, TANT QUE VA SER SOBRENOMENADA "LITTLE LOUIS", DESPRÉS QUE LOUIS ARMSTRONG L'ANOMENÉS LA MILLOR TROMPETISTA DEL MÓN DESPRÉS D'ELL.

EL PERÍODE DE MAJOR ÈXIT PER ELLA FOU 1930, QUAN VA COMENÇAR A FER GIRES

PER EUROPA, VA COMONDRE "HIGH HAT, TRUMPET AND RHYTHM", I VA ACTUAR AL SHOW D'ETHEL WATERS.

DURANT UN TOUR PER DINAMARCA EL 1941 VA SER ARRESTADA PER NAZIS I DUTA A LA PRESÓ VESTRE FÆNGSEL A COPENHAGEN. VA SER ALLIBERADA EN UN INTERCANVI DE PRESOS UN ANY DESPRÉS. SEGONS L'HISTORIADOR DE JAZZ, SCOTT YANOW, MAI ES VA RECUPERAR EMOCIONALMENT DE L'EXPERIÈNCIA.

VA MORIR D'UNA HEMORRÀGIA CEREBRAL EL 1956 A NOVA YORK, DARRERE L'ESCENARI A UNA ACTUACIÓ EN EL PALACE THEATER.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=UFQZAV3SLNM](https://www.youtube.com/watch?v=UfQZAV3SLNM)

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=R6E7YE-FIJA](https://www.youtube.com/watch?v=R6E7YE-FIJA) (DOCUMENTAL 8MINUTS)

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=B2FFOBYKQ80](https://www.youtube.com/watch?v=B2FFOBYKQ80) (MÉS TROMPETISTES DINS EL MÓN DEL SWING)

SISTER ROSETTA THARP

SISTER ROSETTA THARPE VA SER UNA CANTANT, COMPOSITORA, GUITARRISTA I ARTISTA DE GRAVACIÓ NORD-AMERICANA. VA ASSOLIR LA POPULARITAT EN ELS ANYS TRENTA I QUARANTA AMB LES SEVES GRAVACIONS GOSPEL, CARACTERITZADES PER UNA BARREJA ÚNICA DE LLETRES ESPIRITUALS I ACOMPANYAMENT RÍTMIC QUE VA SER UN PRECURSOR DEL ROCK AND ROLL. VA SER LA PRIMERA GRAN ESTRELLA DE GRAVACIÓ DE LA MÚSICA GOSPEL.

THARPE VA SER PIONERA EN LA SEVA TÈCNICA DE GUITARRA; VA SER UNA DE LES PRIMERES ARTISTES DE GRAVACIÓ POPULARS QUE VAN UTILITZAR UNA FORTA DISTORSIÓ EN LA SEVA GUITARRA ELÈCTRICA.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=JORHJGT- Qc](https://www.youtube.com/watch?v=JORHJGT-Qc)

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=RUVZM860B1Y](https://www.youtube.com/watch?v=RUVZM860B1Y) (DOCUMENTAL)

VIOLA SMITH:

Fou una de les primeres bateristes professionals. Va començar a formar part d'una banda familiar i va continuar tocant amb diverses bandes al llarg dels anys, especialment amb The Coquettes. També va escriure editorials als diaris durant la Segona Guerra Mundial i va proposar als aficionats a la música de jazz que no es conformessin amb els músics masculins i que contractessin a les dones amb talent que estaven disponibles per tocar. En l'actualitat, continua tocant la bateria, a la jove edat de 105 anys.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=05c_XZAARH4](https://www.youtube.com/watch?v=05c_XZAARH4)

[HTTP://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=MXVYXTTECOU#ACTION=SHARE](http://www.youtube.com/watch?v=MXVYXTTECOU#ACTION=SHARE)

VI WILSON:

SARAH McLAWLER VA FORMAR UN GRUP INSTRUMENTAL ON TOTES EREN DONES, SARAH McLAWLER AND THE SYNCOETTES, A CHICAGO ALS ANYS QUARANTA JUST ABANS DE L'ERA DEL ROCK "N" ROLL. LES SYNCOETTES EREN QUATRE, McLAWLER (PIANO), LULA ROBERTS (SAXO), HETTY ROBERTS (BATERIA) I VI WILSON (BAIX). ES VAN CONVERTIR EN LA BANDA PRINCIPAL DEL CLUB SAVOY DE CHICAGO PER POC TEMPS I VAN PUBLICAR UN GRAPAT DE DISCS DURANT ELS ANYS CINQUANTA. VI WILSON VA PASSAR A TOCAR EL BAIX PER A LA INTERNATIONAL SWEETHEARTS OF RHYTHM I FINALMENT VA DEIXAR AQUESTA BANDA SWING PER UNIR-SE ALS DARLINGS OF RHYTHM PER ESTAR AL COSTAT DEL SEU COSÍ GURTHALEE CLARK.

MARY LOU WILLIAMS:

MARY LOU WILLIAMS (NASCUDA MARY ELFRIEDA SCRUGGS; 8 DE MAIG DE 1910 - 28 DE MAIG DE 1981) FOU UNA PIANISTA, ARRANJADORA I COMPOSITORA NORD-AMERICANA DE JAZZ. VA ESCRIURE CENTENARS DE COMPOSICIONS I ARRANJAMENTS I VA ENREGISTRAR MÉS DE CENT DISCOS. WILLIAMS VA ESCRIURE I VA ARREGLAR PER A LES BANDES DE DUKE ELLINGTON I BENNY GOODMAN, I VA SER AMIGA, MENTORA I PROFESSORA DE THELONIOUS MONK, CHARLIE PARKER, MILES DAVIS, TADD DAMERON, BUD POWELL I DIZZY GILLESPIE.

ENTRE LES SEVES COMPOSICIONS DESTAQUEN "FROGGY BOTTOM", "WALKING AND SWINGIN'", "IN THE LAND OF OO-BLA-DEE" I "LITTLE JOE FROM CHICAGO".

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=2B5YNZN-J6K](https://www.youtube.com/watch?v=2B5YNZN-J6k) MIN.1:38

